

ÖZET

Türk Vergi Sisteminde, işletmelerin muhasebe uygulama genel tebliğleri uyarınca yaptıkları muhasebe kayıtları neticesinde dönem sonunda ortaya çıkan kar ticari kardır. Üzerinden vergi hesaplanan matraha ise (mali kar), ticari kara birtakım ekleme ve çıkarmalar yapılması neticesinde ulaşılır. Şöyle ki, mükellefler tarafından indirim konusu yapılan ancak vergi kanunlarına göre gider kabul edilmeyen (KKEG) harcamaların ticari kara ilave edilmesi, vergiden istisna tutulan ya da verginin konusuna girmeyen gelir kalemlerinin çıkarılması neticesinde mali kara ulaşılır. Söz konusu ekleme ve çıkarmaların ekonomik yansımaları nazım hesaplarda gösterilerek, gerekli düzeltmeler dönem sonunda kurumlar vergisi mükellefleri için beyanname üzerinde, bilanço usulü defter tutan gelir vergisi mükellefiyetinde 4 Nolu Muhasebe Uygulama Genel Tebliği ekinde yer alan bildirim marifeti ile yapılır.

Bu çalışmada, kurumlar vergisi ve bilanço usulü defter tutan gelir vergisi mükellefiyetine şamil olmak üzere, ticari kardan mali kara nasıl ulaşıldığı vergi kanunları ve muhasebe uygulamaları ile bir bütünlük içerisinde tüme varım yöntemi ile ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu kapsamda, öncelikle ticari kar - mali kar kavramları teorik olarak ele alınmış akabinde konuya ilişkin mevzuata yer verilmiş, daha sonra ise ticari kar-mali kar farklılığına neden olan KKEG, istisna, vergiye tabi olmayan gelir gibi hususlar üzerinde durulmuştur. Bu hususlardan her biri alt başlıkları ile beraber kurumlar vergisi beyanname mantığına göre sırası ile örnek olay, mevzuatsal açıklama, muhasebe kaydı ile ayrı ayrı ele alınmıştır. Daha sonra ise parça parça anlatılan konu başlıkları bütünlük arz edecek şekilde örnek uygulamalar ile gösterilerek beyannameler düzenlenmiştir. Ayrıca çalışmamızda ticari kardan mali kara geçişte karşılaşılan zorluklara ilişkin çözüm önerilerimize tezin sonuç bölümünde yer verilmiştir.

Anahtar Sözcükler

Ticari Kar, Mali Kar, Kanunen Kabul Edilmeyen Gider, İstisna, Vergi Kanunları

ABSTRACT

In the Turkish Tax System, the accounting records made by the enterprises in accordance with the general practices of accounting at the end of the period is commercial profit. Tax base (financial profit) is accounted by making some additions and subtractions to commercial profit. In other words, financial profit is calculated as a result of adding expenses which are deducted by tax payers but not accepted by tax laws, and removing income items that are exempt from tax or which are not subject to the subject of tax. Economic reflections of such additions and removals are shown in off-balance sheet accounts and necessary adjustments are made at the end of period for corporate taxpayers on corporate tax return and for income taxpayers holding balance sheet method by using “notification” that is stated in the appendix of General Practice of Accounting No.4.

In this study, it has been tried to reveal method of calculating financial profit from commercial profit for the corporate taxpayers and the income taxpayers who keep the balance sheet method of accounting from the perspective of tax laws and accounting practices as a whole. In this context, firstly, commercial profit and financial profit concepts are discussed theoretically and then related legislation is given, the issues that cause commercial profit-financial profit differences such as non-tax-deductible expenses, exceptions are emphasized. Each of these issues, together with sub-headings, is handled separately by case study, legislative disclosure and accounting record respectively according to corporate tax return logic. Afterwards, the topics which are described in a piece-by-piece manner are presented in harmony with the sample applications and the declarations are arranged. In addition, our solution suggestions regarding the difficulties encountered in the transition from commercial profit to financial profit are given in the conclusion section of the thesis.

Keywords

Commercial Profit, Financial Profit, Non -Tax-Deductible Expense, Exception, Tax Laws